

Perioodi 2014-2020 MULD kohustus:

EESMÄRK

Toetuse üldeesmärgiks on tagada erodeeritud ja turvasmuldade jätkusuutlik kasutamine ning muldade degradatsiooni minimeerimine, spetsiifilisteks eesmärkideks on kasvuhooonegaaside emissiooni piiramine, mullaerosiooni (sh deflatsiooni e. tuuleerosiooni) piiramine, toitainete leostumise vähendamine ning mulla orgaanilise aine sisalduse säilitamine ja suurendamine. Toetus suunab keskkonnasõbraliku majandamise toetuse saajaid oma turvas- ja erodeeritud muldadega põldude aktiivse harimise asemel leidma alternatiivseid mulda säästvaid kasutusvõimalusi nagu nt loomakasvatus ja karjatamine, mesilaste pidamine, viljapuu- ja marjakasvatus jm.

Mulla degradatsioon ehk **mulla degradeerumine** on mulla viljakuse vähenemine orgaanilise ja mineraalosa muundumise, mõningate ainete eemaldumise ning tallamise tagajärjel.

Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumisel toetust ei määrata. Baasnõuete ja toetuse nõuete rikkumisel hinnatakse nõude rikkumist kolmest aspektist lähtuvalt:

- a) *Raskus* sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust eesmärgile.

Koefitsiendid alla 0,3 - mõju nõude eesmärgile vähene.

Koefitsiendid 0,3...0,5 - mõju nõude eesmärgile oluline.

Koefitsiendid üle 0,5 - mõju nõude eesmärgile väga oluline.

- b) *Ulatus* sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse % põllu- või põllumajandusmaast, toetusõiguslikust maast, objektide arvust jms, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.

- c) *Kestus* sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju kestvusest ja mõju lõpetamisest.

Koefitsiendid alla 0,3 - mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline.

Koefitsiendid 0,3...0,5 - mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline.

Koefitsiendid üle 0,5 - mõju püsiv.

Toetussummat vähendatakse protsendi võrra, mis saadakse raskuse ja kestuse koefitsientide ning ulatuse protsendi korrutamisel.

Igale nõudele on arvestatud vaikimisi maksimaalne vähenduse % toetussummast. Eestleitud olukorda arvesse võttes võib erandjuhtudel hinnata nõude rikkumist maatriksist erinevalt. Kui tegemist on raske rikkumisega, võib % olla suurem, kui maksimumina määratud. Kui tegemist on ränga rikkumisega (pettus, tahtlik rikkumine) võib raskuse ja kestuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb toetusest ilma.

Korduvus - käesoleva aasta rikkumine korrutatakse sama või sarnase nõude rikkumiste arvuga. Kui rikkumine teist korda, siis x 2 jne.

Näide: Käesoleval aastal nõude rikkumine toetussummast 4%. Nõuet kontrolliti ka kaks aastat tagasi ja leiti rikkumine, mille puhul vähendamine toetussummast oli 7%. Sellisel juhul on tegemist korduvusega ja rikkumine leitakse järgmise tehte abil: $4\% \times 2 = 8\%$. Aluseks võetakse käesoleva aasta % seetõttu, et taotleja on küll nõuet rikkunud, kuid väiksemas ulatuses kui varem, see tähendab, et ta on kasutusele võtnud parandusmeetmeid.

Alates 2015. aastast kuni käesoleva aastani (sh 1-aastaste kohustuste puhul) sama nõude rikkumisel, sõltumata, millise meetme raames nõuet rikuti, märgitakse korduvus vastavalt rikkumiste arvule.

MAK 2014+ toetuse saaja teavitab avalikkust, et asjakohane tegevus on viidud ellu või viiakse ellu EAFRD-st saadud toetuse abil. Avalikkuse teavitamiseks tähistab toetuse saaja asjakohase toetatava tegevuse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” logo (edaspidi arengukava logo) ja Euroopa Liidu embleemiga (edaspidi embleem).

RASKUS	Koef. 0,1. Väga väike mõju nõude eesmärgile, avalikkuse teavitamine on toimunud ka toetuse saajate nimekirjade avaldamisena PRIA kodulehel.
ULATUS	100% -arengukava logo ja embleem puudub või 50% -arengukava logo olemas, aga embleem puudub või vastupidi, või ei vasta need kehtestatud nõuetele.
KESTUS	Koef. 0,1. Rikkumine on võimalik lõpetada väga lühikese ajaga ja vähete vahenditega.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 1% MAK 2014+ toetusliigi toetussummast, mille osas ei ole toetuse saamisest avalikkust nõuetekohaselt teavitatud.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x kestuse koef, nt $0,1 \times 50 \times 0,1 = 0,50\%$.

BAASNÕUE:

Taotleja täidab kohustuseperioodi jooksul kogu majapidamise põllumajandusmaal ja põllumajanduslikus tegevuses maaeluministri 17. aprilli 2015. a määruse nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” §-s 12 sätestatud püsirohuma säilitamise tava

RASKUS	Koef. 1,0 Suureneb mulla degradatsioon.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent põllumajandusmaast.
KESTUS	Koef. 1,0 Rohuma maakasutusega TPR/PR on üles haritud või ei ole täidetud püsirohuma tagasirajamise kohustust.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on kokku 40 ha põllumajandusmaad. Püsirohuma tagasirajamise kohustus oli kokku 1,5 ha, kuid taotleja märkis pindalatoetuste taotlusele ja maksetaotlusele TAR põldudeks kokku 0,50 ha. Lisaks on taotleja üles harinud 1,00 ha püsirohumaad. Kokku on rikkumisega pind 2,00 ha. Rikkumisega pinna protsent põllumajandusmaast on $5\% (2 \times 100 / 40)$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x kestuse koef ($5 \times 1,0 \times 1,0 = 5\%$).

TOETATAVAD NÕUDED:

1. Maa tuleb hoida rohukamara all, mis peab olema rajatud hiljemalt esimese kohustuseaasta 15. juuniks.

RASKUS	Koef. 0,2 Kui kultuur pole rajatud 15.juuniks, kuid kontrolli hetkeks kultuur rajatud. Vältib muldade degradatsiooni. Erodeeritud muldade kõige erosiooniohtlikum periood on künnist kuni taimkatte kujunemiseni.
ULATUS	Rikkumist arvestatakse „MULD“ toetust taotletud ja toetusõiguslikel (massiivid vastava märkega) põldude pinnast.
KESTUS	Koef. 0,2. Kui kultuur ei ole rajatud 15. Juuniks, kuid kontrolli hetkeks on rajatud, ei oma meetmele olulist püsivat mõju.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 4% toetussummast.

2. Maa rohukamara kahjustamine maa ülekarjatamise tõttu on keelatud.

RASKUS	Koef. 0,3 Suureneb mulla degradatsioon.
ULATUS	Rikkumist arvestatakse „MULD“ toetust taotletud ja toetusõiguslikel (massiivid vastava märkega) põldudel.
KESTUS	Koef. 0,3. Ülekarjatamise korral taimik on reeglina võimeline taastuma

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 9% toetussummast.

3. Taotleja võib rohukamarat uuendada ainult otsekülvi ja pealekülvi teel. Turvasmuldadel rohumaa uuendamine on lubatud üks kord kohustuseperioodi jooksul randaalimise ja freesimise teel.

RASKUS	Koef. 0,3 Väheneb muldade orgaanilise aine sisaldus ja suureneb mulla väljakurnamine, mullaerosioon. Kõige erosiooniohtlikum periood on künnist kuni taimkatte kujunemiseni. Seega on oluline, et taimikut ei uuendataks mullaharimise teel. Kuna turvasmuldade kasutamisel turvas laguneb ja mineraliseerub, tuleks vältida või vähendada turvasmuldade harimist. Turvasmuldade intensiivne harimine on ka oluliseks kasvuhoonegaaside allikaks.
ULATUS	Rikkumist arvestatakse „MULD“ toetust taotletud ja toetusõiguslikel (massiivid vastava märkega) põldude pinnast.
KESTUS	Koef. 0,3 Taimik uueneb, kuid künni ja taimiku uuenemise vahel on oht mullaerosioonile. Turvasmuldadel intensiivne harimine põhjustab turba lagunemist ja mineraliseerumist.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 9% toetussummast.